

Sygn. akt X Ga 133/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący Sędzia SO Leszek Guza (spr.)

Sędzia SO Barbara Przybyła

Sędzia SO Katarzyna Żymełka

Protokolant **Grzegorz Kaczmarczyk**

po rozpoznaniu w dniu **18 lipca 2014 roku** w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa: **P. J.**

przeciwko: **(...) w B./Niemcy**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 10 lutego 2014r.

sygn. akt VII GC 572/13

1 oddala apelację;

2 zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.200,00 (jeden tysiąc dwieście 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu odwoławczym.

SSO Barbara Przybyła SSO Leszek Guza SSO Katarzyna Żymełka

sygn. akt X Ga 133/14

UZASADNIENIE

P. J. wniósł o pozbawienie w całości wykonalności postanowienia Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 14 maja 2012r. sygn. akt X GNc 81/12, którym zasądzone od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7 217 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Powód wniósł ponadto o pozbawienie w całości wykonalności postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 września 2012r., sygn. akt V Acz 658/12, którym zasądzone od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3600 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powód podniósł, że posiadał wobec pozwanej wierzytelności wynikające z umowy z dnia 15 lipca 2011r. w kwocie 64 360 euro. Powyższe wierzytelności powstały w związku z wykonaniem przez powoda na rzecz pozwanej

usługi polegającej na dostawie folderów reklamowych dla obiektu (...) w D.. Powód w dniu 31 sierpnia 2011r. wystawił pozwanej fakturę VAT wstępną, na kwotę 37 440 euro uwzględniającą dokonaną wpłatę (do zapłaty pozostawało 2440 euro). Powód dostarczył foldery zgodnie z umową i wystawił pozwanej fakturę VAT na kwotę 61920 euro z terminem płatności co do kwot: 31920 euro do 30 września 2011r.; 30000 euro do 10 października 2011r. Pozwany uznał wysokość należności, gdyż podpisał faktury oraz oświadczenie, w którym potwierdził zrealizowanie zamówienia, nie wnosząc zastrzeżeń co do jakości, ilości i ceny otrzymanego towaru. Pomimo upływu terminów zapłaty pozwany nie uiścił zapłaty w kwocie 64360 euro. Powódka dochodziła tego roszczenia w trybie europejskiego postępowania nakazowego w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach pod sygn. akt X GNc 81/12. Pozwany złożył sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty, co skutkowało umorzeniem postępowania, gdyż powód złożył oświadczenie o zamiarze zakończenia postępowania na wypadek wniesienia sprzeciwu. W orzeczeniu kończącym to postępowanie powód został obciążony kosztami procesu w kwocie 7217 zł. Na skutek zażalenia powoda na postanowienie o umorzeniu wydane w sprawie X GNc 81/12 toczyło się postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie V Acz 658/12. Kosztami tego postępowania w kwocie 3600 zł został obciążony powód. Powód podniósł, że niezasadne było prowadzenie egzekucji od powoda kwoty 10817 zł z tytułu kosztów procesu w sprawach X GNc 81/12 oraz V Acz 658/12, gdyż ta wierzytelność została umorzona w całości wskutek oświadczenia o potrąceniu złożonego przez powoda, w którym powód potrącił tą wierzytelność przysługującą pozwanej z wierzytelnością przysługującą powodowi wobec pozwanej z tytułu wykonanych usług w ramach umowy z dnia 15 lipca 2011r.

Powód wskazał, że podstawę żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego stanowi art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

W piśmie z dnia 24 stycznia 2013r. powód zmodyfikował swoje roszczenie i wniósł o zapłatę kwoty 12 396,36 zł oraz o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powód podniósł, że Komornik przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach W. S. w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. akt KM 2785/12 wyegzekwował w całości roszczenie objęte tytułami wykonawczymi, których pozbawienia wykonalności domagał się powód w pozwie. Na kwotę 12396,36 zł złożyły się: 10 877 zł należności głównej wynikającej z tytułów wykonawczych, 600 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym, 919,36 zł tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego. Powód wskazał, że skoro tytuły wykonawcze zostały w całości zrealizowane to pierwotne żądanie powoda pozbawienia ich wykonalności stało się bezprzedmiotowe. Powód podtrzymał swoje stanowisko, że należności objęte tytułami wykonawczymi wskazanymi w pozwie były pozwanej nienależne z uwagi na dokonane potrącenie. W związku z powyższym konieczna była modyfikacja żądania na żądanie o zapłatę.

W odpowiedzi na żądanie pozwu, zmodyfikowane pismem powoda z 24 stycznia 2013r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania. Pozwana w uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podniosła, że oświadczenie powoda o kompensacji roszczeń powoda i pozwanej było nieskuteczne i chybione było twierdzenie powoda, że należności wyegzekwowane w ramach postępowania egzekucyjnego były pozwanej nienależne.

Powód na rozprawie w dniu 7 listopada 2013r. złożył ustne oświadczenie o zmodyfikowaniu żądania pozwu w ten sposób, że domagała się pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych, a żądanie zapłaty zgłosiła jako żądanie ewentualne.

Pozwana na rozprawie w dniu 7 listopada 2013r. wniosła o oddalenie powództwa jako przedwczesnego wobec treści umowy łączącej strony.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 10 lutego 2014r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 12 396,36 zł i kwotę 2.958,-zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Ponadto nakazał Sąd pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Kasa Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 79 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd pierwszej instancji wskazał, że ustalił, iż strony łączyła umowa sprzedaży zawarta w dniu 15 lipca 2011r. Na podstawie tej umowy powód dostarczył pozwanej 1242000 sztuk folderów reklamowych do obiektu (...) w D.. Foldery zostały wykonane zgodnie z projektami sporządzonymi przez pozwaną. Powód dostarczył pozwanej foldery w dwóch częściach. Pierwsza partia składała się z 468000 sztuk, a druga zawierała 774000 sztuk. Transport folderów przeznaczonych dla pozwanej wykonała firma (...) (...) Dostawę koordynował D. K..

Powódka przy realizacji umowy z 15 lipca 2011r. korzystała z podwykonawstwa firmy (...) K.. D. K. wykonał prace drukarskie. Przy wykonywaniu zlecenia D. K. kontaktował się z prezesem pozwanej. Za wykonane usługi powód wystawił pozwanej dwie faktury VAT nr: (...) na kwotę 37440 euro z terminem płatności do 15 września 2011r. oraz (...) na kwotę 61920 euro z terminem zapłaty co do kwot: 31920 euro do 30 września 2011r., a co do kwoty 30000 euro do 10 października 2011r.

Pozwana wpłaciła zaliczkę w wysokości 35000 euro. Pozwana nie uiściła pozostałej ceny za otrzymane foldery. Pozwana odebrała foldery i nie zgłaszała zastrzeżeń do wykonanej przez powódkę usługi.

Powód złożył pozew o zapłatę kwoty 64360 euro w europejskim postępowaniu upominawczym. Powód wniósł o zasądzenie tej kwoty od (...) w B.. Sprawa wszczęta tym pozvem toczyła się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach pod sygn. akt X GNc 81/12. W pozwie powód zaznaczył, że zgłasza sprzeciw wobec przekazania sprawy do postępowania zwykłego. W dniu 23 marca 2012r. w tej sprawie został wydany europejski nakaz zapłaty. Pozwana w sprawie X GNc 81/12 złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty, co skutkowało umorzeniem postępowania. W orzeczeniu kończącym to postępowanie powód został obciążony kosztami procesu w kwocie 7217 zł. Na skutek zażalenia powoda na postanowienie o umorzeniu wydane w sprawie X GNc 81/12 toczyło się postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie V ACz 658/12. Kosztami tego postępowania w kwocie 3600 zł został obciążony powód. W dniu 1 października 2012r. Sąd Okręgowy w Gliwicach nadał klauzule prawomocności postanowieniom z dnia 14 maja 2012r. oraz z dnia 4 września 2012r.

Komornik przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach W. S. w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. akt KM 2785/12 wyegzekwował w całości roszczenie objęte tytułami wykonawczymi, których pozbawienia wykonalności domagał się powód w pozwie. Oprócz należności głównej w kwocie 10877 zł, Komornik wyegzekwował także kwoty: 600 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym, 919,36 zł tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego.

W dniu 25 września 2012r. powód złożył pozwanej oświadczenie o potrąceniu wierzytelności pozwanej wobec powoda z tytułu zasądzonych kosztów sądowych w kwocie 10877 z wierzytelnością przysługującą powodowi z tytułu wykonania umowy z dnia 15 lipca 2011r.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny zważył Sąd Rejonowy, iż do łączącej strony umowy z dnia 15 lipca 2011r. należało zastosować przepisy regulujące umowę sprzedaży tj. art. 535 kc i nast. Skoro powód dostarczył pozwanej towar, to na pozwanej spoczywał obowiązek zapłaty ceny ustalonej przez strony, a to zgodnie z brzmieniem art. 535 kc.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, że powód wykonał umowę z dnia 15 lipca 2011r. w oparciu o przedłożone do akt dokumenty oraz zeznania świadków.

Natomiast pozwana nie wykazała, aby dokonała zapłaty za usługę wykonaną przez powoda zgodnie z umową 15 lipca 2011r., a to na niej spoczywał ciężar dowodowy zgodnie z art. 6 kc. Pozwana nie podniosła żadnych zarzutów merytorycznych. Pozwana jedynie ogólnikowo zarzuciła, że oświadczenie powoda o kompensacji roszczeń powoda i pozwanej było nieskuteczne. Pozwana nie zakwestionowała faktu wykonania umowy przez powoda. Nie kwestionowała również dokumentów przedłożonych przez powoda.

Zważył więc Sąd pierwszej instancji, że skoro powodowi przysługiwało wobec powódki roszczenie o zapłatę ceny z tytułu umowy z 15 lipca 2011r., to powód skutecznie dokonał potrącenia części wierzytelności przysługującej mu z tego tytułu z roszczeniem przysługującym pozwanej z tytułu kosztów postępowania w sprawach o sygn. akt. X GNc 81/12

oraz V ACz 658/12. Wierzytelności wskazane w oświadczeniu powoda o potrąceniu z 25 września 2012r. spełniały wymogi wymienione w art. 498 k.c. Zatem wskazane wierzytelności umorzyły się co do kwoty 10 817 zł.

Przypomniał Sąd Rejonowy, że powód wywodził swoje roszczenie z art. 840 k.p.c. Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Wskazał Sąd pierwszej instancji, iż przepis art. 840 k.p.c. znajdował zastosowanie w niniejszej sprawie, gdyż powód spełnił świadczenie pozwanej z tytułu zapłaty za koszty postępowania w sprawach o sygn. akt. X GNc 81/12 oraz V ACz 658/12 po powstaniu tytułów egzekucyjnych.

W trakcie postępowania nastąpiła więc zmiana okoliczności, polegająca na wyegzekwowaniu przez komornika kwot wskazanych w tytułach wykonawczych wymienionych w pozwie. A zatem zasadna i dopuszczalna była zmiana powództwa, gdyż po wyegzekwowaniu świadczeń bezprzedmiotowe byłoby pozbawianie tytułów wykonawczych wykonalności. W związku z tym powód mógł domagać się zasądzenia od pozwanej zwrotu wyegzekwowanej kwoty, gdyż ta kwota nie była należna pozwanej, a to z uwagi na zaspokojenie przez powoda świadczenia.

Sąd nie podzielił zarzutu pozwanej co do przedwczesności powództwa wobec treści łączącej strony umowy. Zgodnie z pkt 1 postanowień końcowych umowy „W przypadku spraw spornych, strony przekazały sprawę sporną do rozstrzygnięcia biegłego rzeczoznawcy, którego osąd będzie wiążący dla obydwu stron”. Wskazać bowiem należy, że w niniejszej sprawie spór nie dotyczył wykonania umowy wobec braku złożenia zarzutów w tym zakresie. Zatem pkt 1 postanowień końcowych umowy nie znajdował zastosowania.

Sąd Rejonowy zważył, że dopuszczalna była modyfikacja powództwa dokonana przez powódkę zgodnie z art. 193 k.p.c. gdyż nastąpiła ona przed doręczeniem pozwanej odpisu pozwu. W związku z tym brak było konieczności wydania postanowienia w przedmiocie umorzenia postępowania i zasądzenia kosztów procesu na rzecz pozwanej.

W ocenie Sądu pierwszej instancji zasadne było domaganie się przez powoda także zasądzenia kosztów postępowania egzekucyjnego z uwagi na to, że skoro zaszły przesłanki do pozbawienia tytułów wykonawczych wykonalności, to powodowi przysługiwało uprawnienie do zniesienia wszelkich negatywnych skutków jakie poniósł w związku z prowadzoną egzekucją. Zasądzenie tych kosztów mieściło się w ramach normalnych następstw prowadzenia z wniosku pozwanej egzekucji, pomimo wcześniejszego spełnienia świadczenia przez powoda. Zatem wina pozwanej polegała na kontynuowaniu postępowania egzekucyjnego, pomimo spełnienia świadczenia przez powoda.

Ponadto Sąd Rejonowy zważył, że pozwana nie kwestionowała wysokości żądania powoda, a zatem uznał twierdzenia powoda za przyznane (art. 230 k.p.c.).

W świetle powyższego na podstawie wyżej powołanych przepisów Sąd pierwszej instancji orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzekł ten Sąd zgodnie z art. 98 k.p.c.

Apelacje od tego wyroku złożyła strona pozwana która domagała się odrzucenia pozwu i zasądzenia kosztów postępowania ewentualnie zmiany wyroku i oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Zarzuciła pozwana Sądowi Rejonowemu obrazę przepisów postępowania, a to art. 199 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie bowiem roszczenie powoda było przedwczesne, obrazę przepisów prawa materialnego a to art. 498 k.c. poprzez uznanie, że wierzytelność powoda nadaje się do potrącenia skoro jest niezaskarżalna i obrazę przepisów prawa procesowego poprzez niezastosowanie art. 193 § 2 1 k.p.c. w sytuacji ustnej zmiany powództwa na rozprawie.

W uzasadnieniu wskazała strona pozwana, że strony w łączącej je umowie ustaliły, iż w przypadku spraw spornych prześlą sprawę biegłemu rzeczoznawcy, którego osąd będzie dla stron wiążący.

Z tego zapisu wywodziła pozwana, że sąd nie był właściwy dla badania istnienia roszczenia powoda a tym samym badania czy oświadczenie o potrąceniu było skuteczne.

Nie zgodziła się pozwana ze stwierdzeniem Sądu pierwszej instancji, że zarzut przedwczesności powództwa nie może być brany pod uwagę gdyż proces nie dotyczył wykonania umowy. Wskazała, że postępowania niniejsze oparte było o wykazanie, iż kontrakt został wykonany.

Pozwana kwestionowała ten fakt domagając się oddalenia powództwa.

Wywodziła pozwana, że roszczenie powoda przedstawione do potrącenia było niezaskarżalne z uwagi na niewyczerpanie przez strony wskazanego zapisu umowy. Tym samym nie mogło być przedmiotem potrącenia.

Zakwestionowała pozwana skuteczność zmiany powództwa dokonanej na rozprawie z dnia 7 listopada 2013 r.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zaskarżone orzeczenie należy uznać za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego i trafnej wykładni prawa materialnego. Przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku motywy tej oceny nie wykazują sprzeczności ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie można również zarzucić Sądowi I instancji nieprawidłowości w rozumowaniu czy też błędów logicznych.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał procesowy Sąd Rejonowy poczynił właściwe ustalenia, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne i podziela w pełni zarówno dokonaną ocenę dowodów, jak i wykładnię prawa materialnego.

Odnosząc się do samych twierdzeń strony pozwanej zawartych w apelacji, a mających wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, wskazać należy, że Sąd Okręgowy nie podzielił prezentowanej tam argumentacji.

W szczególności nie zasługują na uwzględnienie zarzuty odwołujące się do zapisu pkt 1 postanowień końcowych umowy stron.

Przede wszystkim słusznie wskazał tutaj Sąd Rejonowy na treść tego zapisu - „W przypadku spraw spornych, strony prześlą sprawę sporną do rozstrzygnięcia biegłego rzeczoznawcy, którego osąd będzie wiążący dla obydwu stron” - i podniósł, że w niniejszej sprawie spór nie dotyczył wykonania umowy wobec braku złożenia zarzutów w tym zakresie. Słusznie zatem przyjął ten Sąd, iż pkt 1 postanowień końcowych umowy nie znajdował zastosowania w niniejszej sprawie.

Do tych prawidłowych uwag Sądu pierwszej instancji dodać jedynie należy, że ani w odpowiedzi na pozew, ani w toku procesu strona pozwana nie podniosła żadnych zarzutów w zakresie wykonania przez powoda umowy, które byłyby na tyle skonkretyzowane aby można było się do nic odnieść albo chociaż uznać, że istnieje w zakresie wykonania umowy między stronami spór. Tym bardziej nie wykazała aby spór taki zaistniał między stronami przed skierowaniem do sądu pozwu w niniejszej sprawie. Nie wykazała więc aby zaistniały przesłanki do wszczęcia procedury z omawianego zapisu.

Ponadto omawiany zarzut został przez pozwaną podniesiony dopiero na rozprawie w dniu 7 listopada 2013 r. Stąd zgodnie z art. 207 § 6 k.p.c. podlegał pominięciu.

Niezależnie od tego należy wskazać, że omawiany zapis umowy wbrew twierdzeniom pozwanej nie stał na przeszkodzie rozpoznaniu sprawy przez Sąd.

Zapis ten nie może być bowiem uznany za zapis na sąd polubowny z uwagi na brak sprecyzowania owego sądu. Zresztą zarzut zapisu na sąd polubowny w niniejszej sprawie musiałby być uznany za spóźniony (art. 202 zdanie pierwsze k.p.c.) i jako taki nie odniósłby skutku.

Zapis ten, wbrew twierdzeniom apelacji nie powodował też wyłączenia drogi sądowej w niniejszej sprawie. Jest on jedynie zapisem przewidującym pewne postępowanie między stronami na wypadek sporu. W żaden jednak sposób nie wyłączył możliwości skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

W tych przyczyn omawianego zarzutu pozwanej Sąd Okręgowy nie podzielił.

Z tych samych powodów oddalił Sąd odwoławczy wniosek o odrzucenie pozwu.

Za pozbawiony znaczenia uznał Sąd Okręgowy zarzut obrazy przepisów prawa procesowego poprzez niezastosowanie art. 193 § 2 1 k.p.c. w sytuacji ustnej zmiany powództwa na rozprawie.

Słusznie wskazała tutaj skarżąca, że zmiana powództwa dokonana na rozprawie w dniu 7 listopada 2013 r. nastąpiła z naruszeniem wskazanego przepisu. Z tego względu zmiana ta nie odniosła skutku.

Stąd słusznie rozpoznaniu poddał Sąd Rejonowy powództwo w kształcie nadanym mu pismem powoda z dnia 24 stycznia 2013 r. co wyraźnie wynika zarówno z samej treści wyroku jak i z jego uzasadnienia. Jedynie do tej zmiany odniósł się Sąd w swych rozważaniach, słusznie pomijając modyfikację dokonana w dniu 7 listopada 2013 r.

Biorąc pod uwagę te wszystkie okoliczności uznano, że zarzuty apelacji nie zasługują na uwzględnienie i zgodnie z art. 385 k.p.c. apelację oddalono.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. przyznając powodowi zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

/-/ Barbara Przybyła /-/ Leszek Guza /-/ Katarzyna Żymelka